

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра інноваційної економіки та цифрових технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
10.11.2025
протокол № 14, п. 8

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 10.11.2025 № 205

**ВИРОБНИЧА (ПЕРЕДДИПЛОМНА) ПРАКТИКА
PRE-DIPLOMA PRACTICAL TRAINING**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
SYLLABUS**

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» /	bachelor
Галузь знань	12 «Інформаційні технології» /	Information technologies
Спеціальність	126 «Інформаційні системи та технології» /	Information systems and technologies
Освітня програма	«Інформаційні технології у бізнесі» /	Information technologies in business

Розробники: Яремко Світлана, кандидат технічних наук, доцент,
Радзіховська Лариса, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гарант освітньої програми «Інформаційні технології у бізнесі»
Світлана Яремко, кандидат технічних наук, доцент

Обговорено та схвалено
на засіданні кафедри інноваційної економіки та цифрових технологій
09.10.2025 р. пр. №03; на засіданні вченої ради факультету економіки,
менеджменту та права 16.10.2020 р. пр. № 09.

Рецензенти: Дементьєв Сергій – кандидат технічних наук, доцент;
Мерінов Володимир – директор ТОВ «Універсальний
сервіс», м. Вінниця.

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 19.11.2025 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 0,93.
Обл.-вид. арк. 0,86. Тираж 2. Зам. № 550.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою виробничої (переддипломної) практики є опанування здобувачами вищої освіти сучасних методів, форм організації та інструментарію у сфері їх майбутньої професії, набуття професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час виникнення проблемних ситуацій, що трапляються на підприємствах ІТ-сфери, установах та організаціях, що використовують автоматизовані системи управління бізнес-процесами, набуття досвіду прийняття рішень на основі методології системного аналізу з використанням сучасних інформаційних технологій; виховання потреби систематично поглиблювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності, а також:

- створення умов для здобувачів вищої освіти в їх практичній роботі зі здобуття професійних знань;
- ініціювання обмірковування здобувачами вищої освіти порівняння здобутих теоретичних знань з їх практичним застосуванням;
- допомога у формуванні загального уявлення про майбутню фахову діяльність, сприяння розвитку зацікавленості професією;
- допомога викладачам в реальній майбутній оцінці ринкової кон'юнктури та якості наданих університетом освітніх послуг;
- сприяння встановленню «зворотного зв'язку» щодо виробничої (освітньої, наукової) діяльності інституту.

Відповідно до освітньо-професійної програми бакалавра фахівець із інформаційних систем та технологій має бути підготовлений до виконання інформаційно-аналітичної, фінансово-економічної, організаційно-управлінської, навчально-методичної, науково-дослідної функцій в галузі інформаційних систем та технологій.

Фахівець зі вказаної спеціальності під час проходження виробничої (переддипломної) практики має закріпити та поглибити теоретичні знання з профільюючих дисциплін, оволодіти практичними навичками та вміннями організаторської роботи зі спеціальності, збирання фактичного, нормативного та статистичного матеріалів для виконання випускної кваліфікаційної роботи, проведення їх аналізу і обробки на ПК та ін.

Результатом проходження виробничої (переддипломної) практики є формування комплексу компетентностей:

– **інтегральна компетентність:**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в області інформаційних систем та технологій, або в процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, які потребують застосування теорій та методів інформаційних технологій.

– **загальні компетентності:**

КЗ 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ 3. Здатність до розуміння предметної області та професійної діяльності.

КЗ 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

КЗ 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ 6. Здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел.

КЗ 7. Здатність розробляти та управляти проектами.

КЗ 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ 9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

фахові компетентності:

КС 1. Здатність аналізувати об'єкт проектування або функціонування та його предметну область.

КС 2. Здатність застосовувати стандарти в області інформаційних систем та технологій при розробці функціональних профілів, побудові та інтеграції систем, продуктів, сервісів і елементів інфраструктури організації.

КС 3. Здатність до проектування, розробки, налагодження та вдосконалення системного, комунікаційного та програмно-апаратного забезпечення інформаційних систем та технологій, Інтернету речей (ІоТ), комп'ютерно-інтегрованих систем та системної мережної структури, управління ними.

КС 4. Здатність проектувати, розробляти та використовувати засоби реалізації інформаційних систем, технологій та інфокомунікацій (методичні, інформаційні, алгоритмічні, технічні, програмні та інші).

КС 5. Здатність оцінювати та враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні фактори на всіх етапах життєвого циклу інфокомунікаційних систем.

КС 6. Здатність використовувати сучасні інформаційні системи та технології (виробничі, підтримки прийняття рішень, інтелектуального аналізу даних та інші), методики й техніки кібербезпеки під час виконання функціональних завдань та обов'язків.

КС 7. Здатність застосовувати інформаційні технології у ході створення, впровадження та експлуатації системи менеджменту якості та оцінювати витрати на її розроблення та забезпечення.

КС 8. Здатність управляти якістю продуктів і сервісів інформаційних систем та технологій протягом їх життєвого циклу.

КС 9. Здатність розробляти бізнес-рішення та оцінювати нові технологічні пропозиції.

КС 10. Здатність вибору, проектування, розгортання, інтегрування, управління, адміністрування та супроводжування інформаційних систем, технологій та інфокомунікацій, сервісів та інфраструктури організації.

КС 11. Здатність до аналізу, синтезу і оптимізації інформаційних систем та технологій з використанням математичних моделей і методів.

КС 12. Здатність управляти та користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними системами та технологіями (у тому числі такими, що базуються на використанні Інтернет).

КС 13. Здатність проводити обчислювальні експерименти, порівнювати результати експериментальних даних і отриманих рішень.

КС 14. Здатність формувати нові конкурентоспроможні ідеї й реалізовувати їх у проектах (стартапах).

КС 15. Здатність планувати та прогнозувати діяльність економічних об'єктів та приймати ефективні управлінські рішення.

КС 16. Здатність моделювати та аналізувати бізнес-процеси та результати діяльності економічних об'єктів.

Програмні результати навчання здобувачів полягають:

ПР 1. Знати лінійну та векторну алгебру, диференціальне та інтегральне числення, теорію функцій багатьох змінних, теорію рядів, диференціальні рівняння для функції однієї та багатьох змінних, операційне числення, теорію ймовірностей та математичну статистику в обсязі, необхідному для розробки та використання інформаційних систем, технологій та інфокомунікацій, сервісів та інфраструктури організації.

ПР 2. Застосовувати знання фундаментальних і природничих наук, системного аналізу та технологій моделювання, стандартних алгоритмів та дискретного аналізу при розв'язанні задач проектування і використання інформаційних систем та технологій.

ПР 3. Використовувати базові знання інформатики й сучасних інформаційних систем та технологій, навички програмування, технології безпечної роботи в комп'ютерних мережах, методи створення баз даних та інтернет-ресурсів, технології розроблення алгоритмів і комп'ютерних програм мовами високого рівня із застосуванням об'єктно-орієнтованого програмування для розв'язання задач проектування і використання інформаційних систем та технологій.

ПР 4. Проводити системний аналіз об'єктів проектування та обґрунтовувати вибір структури, алгоритмів та способів передачі інформації в інформаційних системах та технологіях.

ПР 5. Аргументувати вибір програмних та технічних засобів для створення інформаційних систем та технологій на основі аналізу їх властивостей, призначення і технічних характеристик з урахуванням вимог до системи і експлуатаційних умов; мати навички налагодження та тестування програмних і технічних засобів інформаційних систем та технологій.

ПР 6. Демонструвати знання сучасного рівня технологій інформаційних систем, практичні навички програмування та використання прикладних і спеціалізованих комп'ютерних систем та середовищ з метою їх запровадження у професійній діяльності.

ПР 7. Обґрунтовувати вибір технічної структури та розробляти відповідне програмне забезпечення, що входить до складу інформаційних систем та технологій.

ПР 8. Застосовувати правила оформлення проектних матеріалів інформаційних систем та технологій, знати склад та послідовність виконання проектних робіт з урахуванням вимог відповідних нормативно-правових документів для запровадження у професійній діяльності.

ПР 9. Здійснювати системний аналіз архітектури підприємства та його ІТ-інфраструктури, проводити розроблення та вдосконалення її елементної бази і структури.

ПР 10. Розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень.

ПР 11. Демонструвати вміння розробляти техніко-економічне обґрунтування розроблення інформаційних систем та технологій та вміння оцінювати економічну ефективність їх впровадження.

Проведення усіх видів виробничої (переддипломної) практики здобувачів вищої освіти із спеціальності «Інформаційні системи та технології» здійснюється відповідно до: Положення про проведення виробничої (переддипломної) практики здобувачів вищої освіти ВТЕІ КНТЕУ, постанов Вченої ради інституту, наказів та розпоряджень директора, постанов Вченої ради факультету економіки, менеджменту та права ВТЕІ КНТЕУ.

Навчально-методичне керівництво здобувачів вищої освіти під час проходження ними виробничої (переддипломної) практики забезпечує кафедра економічної кібернетики та інформаційних систем ВТЕІ КНТЕУ у терміни, передбачені навчальним планом з урахуванням розподілу навчального часу.

Виробнича (переддипломна) практика проводиться на підприємствах галузей національної економіки, які є юридичними особами різних форм власності та типів господарювання, що функціонують не менше трьох років. Місцями проходження виробничої (переддипломної) практики є підприємства ІТ-сфери, установи та організацій, що використовують автоматизовані системи управління бізнес-процесами. Конкретними прикладами об'єктів виробничої (переддипломної) практики можуть слугувати: підприємства і організації (їх зовнішньо-економічні відділи або підрозділи); державні та банківські установи; страхові компанії; спільні підприємства; філії та представництва зарубіжних компаній в Україні та інш.

Здобувачі вищої освіти проходять практику на підприємствах, під визначення яких попадають самостійні господарські статутні суб'єкти, які мають права фізичної та юридичної особи та здійснюють виробничу, науково-дослідницьку і комерційну діяльність з метою одержання відповідного прибутку (доходу). Це можуть бути суб'єкти господарської діяльності різного профілю, форм власності, організаційних форм.

Вимогою до виробничої (переддипломної) практики є наявність комп'ютерної техніки, її програмного забезпечення та можливості забезпечення умов для виконання програми виробничої (переддипломної) практики для освітнього ступеня «бакалавра».

З об'єктами (базами) виробничої (переддипломної) практики Вінницький

торговельно-економічний інститут КНТЕУ завчасно укладає довгострокові договори. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона визначається на період конкретного виду виробничої (переддипломної) практики.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно з дозволу випускової кафедри підібрати для себе базу виробничої (переддипломної) практики і пропонувати її за наявності належним чином оформленого паспорта підприємства, установи, організації.

Розподіл здобувачів вищої освіти за об'єктами для проходження виробничої (переддипломної) практики проводиться випусковою кафедрою, погоджується з деканатом і навчальним відділом та оформляється розпорядженням директора ВТЕІ КНТЕУ.

Підготовка здобувачів вищої освіти до виробничої (переддипломної) практики ґрунтується на реалізації заходів організаційного та методичного характеру, які створюють основу для досягнення заданих показників якості виробничої (переддипломної) практики в цілому.

Не пізніше, ніж за місяць до початку виробничої (переддипломної) практики програма практики узгоджується з об'єктом практики. Програма є документом, виконання якого обов'язкове для інституту, баз виробничої (переддипломної) практики, керівників від інституту та здобувачів вищої освіти.

До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені викладачі кафедри. Загальне керівництво полягає у підготовці та наданні здобувачам вищої освіти необхідних інструкцій та індивідуальних завдань щодо проходження переддипломної практики; проведенні щотижневих консультацій в інституті за затвердженим графіком.

Обов'язки керівника виробничої (переддипломної) практики від інституту:

- оцінка стану та відповідності баз виробничої (переддипломної) практики основним вимогам та їх готовності до прийому здобувачів вищої освіти;
- проведення разом із деканатом та відповідальним за проходження виробничої (переддипломної) практики здобувачами вищої освіти від інституту організаційних заходів, що передують початку виробничої (переддипломної) практики, у тому числі інструктажу про порядок її проходження та методичне забезпечення (паспорт, щоденник);
- відповідальність за якість проходження здобувачами вищої освіти виробничої (переддипломної) практики та за її відповідність програмі;
- формування для кожного здобувача вищої освіти індивідуальних завдань з науково-дослідної роботи відповідно до тематики наукових досліджень кафедри;
- проведення зі здобувачами вищої освіти - практикантами регулярних консультацій згідно із затвердженим графіком;
- забезпечення необхідних заходів щодо усунення недоліків в організації та проходженні виробничої (переддипломної) практики;
- контроль своєчасного прибуття здобувачів вищої освіти на виробничу

- (переддипломну) практику; виконання ними програми виробничої (переддипломної) практики, індивідуальних завдань;
- систематичне інформування кафедри про перебіг виробничої (переддипломної) практики;
  - приймання захисту виробничої (переддипломної) практики;

Обов'язки керівника виробничої (переддипломної) практики від бази практики:

- створення необхідних організаційно-технічних умов для виконання здобувачами вищої освіти програми виробничої (переддипломної) практики;
- забезпечення якості проведення інструктажу з охорони праці та техніки безпеки;
- надання здобувачами вищої освіти - практикантам можливості користуватись технічною, нормативною, звітною та іншою документацією, необхідною для виконання програми виробничої (переддипломної) практики;
- організація проведення бесід і консультацій з провідними фахівцями зі спеціальності «інформаційні системи та технології»;
- контроль ходу виробничої (переддипломної) практики та дотримання здобувачами вищої освіти - практикантами трудової дисципліни, своєчасне інформування керівництва деканату та кафедри про порушення здобувачами вищої освіти трудового розпорядку та програми виробничої (переддипломної) практики;
- перевіряє записи у щоденниках здобувачів вищої освіти - практикантів;
- складає на кожного здобувача вищої освіти - практиканта виробничу характеристику, що містить змістовну інформацію про виконання програми виробничої (переддипломної) практики та індивідуальних завдань, а також про ставлення здобувачів вищої освіти до роботи;
- бере участь у роботі комісії із захисту практики здобувачів вищої освіти, у нарадах, зборах з питань удосконалення проведення виробничої (переддипломної) практики та інше.

Обов'язки здобувача вищої освіти - практиканта:

- прибуває на місце проходження виробничої (переддипломної) практики згідно зі строком, встановленим для початку виробничої (переддипломної) практики;
- повністю виконує роботу, що передбачена програмою виробничої (переддипломної) практики та індивідуальним календарним планом;
- виконує вказівки керівника виробничої (переддипломної) практики, якщо вони не суперечать програмі та затвердженому індивідуальному плану виробничої (переддипломної) практики;
- при незадовільній організації виробничої (переддипломної) практики звертається до керівника виробничої (переддипломної) практики від університету, а у разі потреби до деканату;
- виконує роботу у повному обсязі в обумовлений строк;
- дотримується правил внутрішнього розпорядку об'єкта виробничої (переддипломної) практики;

- дотримується правил охорони праці та техніки безпеки;
- щоденно робить у щоденник записи про виконану роботу та зауваження щодо неї;
- готує усний звіт, виконаний відповідно до програми та індивідуального плану.

Робота з формування груп здобувачів вищої освіти, які направляються на практику, здійснюється, як правило, на основі укладених договорів.

Якщо до початку виробничої (переддипломної) практики визначено місце майбутньої роботи здобувача вищої освіти, який навчається за направленням, то виробнича (переддипломна) практика, як правило, організується з врахуванням направлення.

Для більш повного ознайомлення з об'єктами майбутньої кваліфікаційної роботи і підвищення практичної цінності цих робіт, слід забезпечити послідовність баз виробничої (переддипломної) практик.

Не пізніше ніж за 10 днів до початку виробничої (переддипломної) практики директор інституту видає відповідне розпорядження, яке доводиться до відома здобувачів вищої освіти на організаційному зборі.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно (з дозволу завідувача кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем) підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання тільки при наявності належним чином оформлених документів.

Формою звітності здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики є складання заліку.

Викладач-керівник практики від інституту приймає залік у здобувача вищої освіти відповідно до діючої системи оцінювання знань не пізніше 3-го робочого дня після завершення практики, згідно з графіком. Оцінка за практику заноситься у відомість підсумкового контролю знань та до залікової книжки за підписом викладача-керівника практики від інституту.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надана можливість проходження практики повторно при виконанні умов, визначених деканатом факультету. Здобувач, який отримав незадовільну оцінку з практики, відраховується з інституту.

Для визначення ступеня засвоєння теоретичних основ та практичних навичок застосовуються критерії оцінювання (табл.1).

Таблиця 1 – Критерії оцінювання результатів виробничої (переддипломної) практики

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90-100	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання для аналізу практичного матеріалу; відгук керівника практик від підприємства – бази практики відмінний; щоденник практики оформлений належним чином.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Здобувач вищої освіти аргументовано викладає матеріал; має практичні навички; виконав програму практики, але мають місце незначні похибки і зауваження; відгук керівника практики від підприємства – бази практики позитивний; щоденник практики оформлений належним чином.
	75-81	Здобувач вищої освіти виконав програму практики; демонструє всебічні систематичні і глибокі знання матеріалу; вміє використовувати на практиці здобуті знання та вміння; має позитивну характеристику від керівника практики на підприємстві – базі практики; щоденник практики оформлений згідно вимог.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Здобувач вищої освіти виконав програму практики, володіє базовими знаннями та спеціальним термінологічним інструментарієм, має окремі, дещо несистематизовані навички оцінки діяльності підприємства; відгук керівника практики від підприємства – бази практики містить зауваження; щоденник практики оформлений з окремими недоліками.
	60-68	Здобувач вищої освіти виконав програму практики; володіє окремими базовими знаннями та спеціальним термінологічним інструментарієм; має дещо несистематизовані навички оцінки діяльності підприємства; відгук керівника практики від підприємства – бази практики містить зауваження; щоденник практики оформлений з деякими недоліками.
Низький (фрагментарний)	35-59	Здобувач вищої освіти частково виконав програму практики; володіє поверховими та неглибокими знаннями, лише окремими категоріями понятійного матеріалу; одним чи двома методами оцінки діяльності підприємства; відгук керівника практики від підприємства – бази практики містить зауваження; щоденник практики оформлений зі значними недоліками.
	1-34	Здобувач вищої освіти не виконав програму практики; володіє поверховими знаннями; знає небагато базових категорій; не володіє методами оцінки діяльності підприємства; відгук керівника практики від підприємства – бази практики містить зауваження; щоденник практики оформлений з порушенням існуючих вимог.

2. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ

Робочою програмою виробничої (переддипломної) практики передбачено виконання комплексу типових завдань з організаційної, економічної та управлінської діяльності, які повинен вміти виконувати бакалавр галузі знань 12 «Інформаційні технології» у відповідності виконання навчального навантаження.

Проходження здобувачем вищої освіти практики здійснюється згідно календарного плану, зафіксованого у щоденнику практики і затвердженого керівником практики від інституту.

Календарний план проходження виробничої (переддипломної) практики на підприємствах, установах, організаціях

№ пор.	Зміст роботи	Кількість робочих днів д.ф.н.
1.	Оформлення на практику, інструктаж з техніки безпеки, охорони праці, пожежної безпеки	2
2.	Виконання завдань щодо організаційної характеристики підприємства	2
3.	Виконання завдань щодо аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства	2
4.	Зміст завдань щодо аналізу інформаційного, технічного та програмного забезпечення бази практики	6
5.	Виконання індивідуального завдання по випускному кваліфікаційному проекту (роботи)	6
6.	Оформлення результатів проходження виробничої (переддипломної) практики	2
Разом		20

Наведений календарний план є орієнтовним. В конкретних умовах терміни виконання окремих етапів практики можуть змінюватися, залежно від специфіки підприємства. Загальна кількість тижнів виконання тієї чи іншої частини практики є постійною і змінюється тільки в разі змін у навчальних робочих планах.

3. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРАКТИК З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Під час проходження виробничої (переддипломної) практики здобувачі вищої освіти також набувають досвіду з науково-дослідної роботи. Вони повинні навчитись відбирати необхідну інформацію, аналізувати її, пов'язувати практичний матеріал з теоретичними положеннями, робити обґрунтовані висновки та вносити пропозиції.

З цією метою здобувачі вищої освіти, починаючи з III курсу, закріплюються за викладачами кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем та під їх керівництвом проводять певну науково-дослідну роботу в галузях застосування інформаційних систем і технологій в економіці.

Спрямованість на вивчення певних проблем та проведення науково-дослідної роботи під час проходження виробничої (переддипломної) практики дозволяє здобувачам вищої освіти поетапно накопичувати необхідний обсяг практичного матеріалу і використовувати його у підготовці доповідей на наукових конференціях, публікацій, а згодом – і у написанні кваліфікаційних робіт.

У досягненні цієї мети важливу роль відіграють індивідуальні завдання з науково-дослідної роботи, які отримує кожен здобувач вищої освіти до початку проходження виробничої (переддипломної) практики. У календарному графіку проходження виробничої (переддипломної) практики повинні передбачатись терміни їх виконання.

4. МІСЦЕ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ В ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Виробнича (переддипломна) практика є логічним продовженням усіх видів виробничої практики і завершує практичну підготовку фахівців освітньої програми «Інформаційні технології в бізнесі».

Її метою є завершення практичної підготовки фахівці з інформаційних систем та технологій, набуття професійних навичок та компетентностей, що відповідають освітньо-професійній програмі, придбання досвіду самостійного вирішення контрольних і технологічних завдань, збір та систематизація матеріалів з теми кваліфікаційної проекту роботи.

Під час проходження виробничої (переддипломної) практики здобувачі вищої освіти виконують індивідуальне завдання, пов'язане з темою кваліфікаційної роботи.

Індивідуальне завдання має спрямувати здобувача вищої освіти на проведення самостійного наукового дослідження і накопичення інформації, необхідної для виконання кваліфікаційної роботи, підготовки доповіді, статті тощо.

Ефективність виконання індивідуального завдання значною мірою залежить від того, наскільки правильно здобувач вищої освіти зорієнтований на зміст практичного завдання, на його пріоритетні питання, а також на раціональний розподіл і використання часу, відведеного для проходження виробничої (переддипломної) практики. Тому індивідуальне завдання повинно містити частину питань програмного наукового дослідження з теми випускної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти.

Найбільш оптимальним варіантом є складання програми наукового дослідження до початку переддипломної виробничої (переддипломної) практики. Це дає можливість здобувачу вищої освіти зосередити увагу саме на тих питаннях, з яких потрібно отримати інформацію, яку буде використано у підготовці випускної кваліфікаційної роботи.

Індивідуальне завдання з виробничої (переддипломної) практики має враховувати час на виконання завдань із виробничої (переддипломної) практики і час на проведення наукового дослідження з теми випускної кваліфікаційної роботи.

Індивідуальне завдання складається науковим керівником випускної кваліфікаційної роботи, який і контролює виконання даного завдання.

У період проходження виробничої (переддипломної) практики здобувачі вищої освіти також узагальнюють всі дослідження, які були ними проведені під час виконання курсових робіт та проходження виробничої (переддипломної) практики, розробляють висновки і пропозиції та подають їх до впровадження на підприємстві.

Результатом стажування є письмово оформлене індивідуальне завдання про виконання програми виробничої (переддипломної) практики, яке після закінчення терміну виробничої (переддипломної) практики здається на кафедру

економічної кібернетики та інформаційних систем керівнику виробничої (переддипломної) практики згідно затвердженого наказу. Індивідуальне завдання повинно бути підписано керівником виробничої (переддипломної) практики від підприємства та скріплене печаткою.

Окремо, на кафедрі здається щоденник практиканта, де міститься відгук керівника виробничої (переддипломної) практики від підприємства про виконання програми виробничої (переддипломної) практики, паспорт проходження практики на підприємстві, установі, організації на яке направляється здобувач вищої освіти, наказ про зарахування на практику.

Індивідуальне завдання, щодо проходження виробничої (переддипломної) практики перевіряється керівником від інституту, який робить висновок про те, наскільки повно і якісно виконано індивідуальне завдання.

Захист виробничої (переддипломної) практики проводиться комісією у складі викладачів кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем, затвердженому завідувачем кафедри.

Здобувач освіти, який не виконав програму виробничої (переддипломної) практики, відраховується з інституту.

6. ТИПОВЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ ДО ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ БАКАЛАВРА

- 1) Ознайомитись з особливостями апаратно-програмного забезпечення підприємства та визначити напрямки його оптимізації.
- 2) Здійснити опис вхідної, вихідної, умовно-постійної інформації системи автоматизації підприємства відповідно до специфіки його діяльності.
- 3) Обґрунтувати шляхи удосконалення існуючої інформаційної системи підприємства на основі досліджень, проведених у кваліфікаційній роботі.
- 4) Сформулювати висновки щодо переваг запропонованих покращень та розробити рекомендації щодо їх впровадження в діяльність підприємства.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАХИСТУ РЕЗУЛЬТАТІВ

Формою проведення контролю та підбиття підсумків практики є залік.

Під час оцінювання, крім повноти розкриття основних завдань, окреслених програмою практики, враховується логіка викладення та спроможності структурувати матеріал, робити правильні висновки та узагальнення, культура мови та стиль викладення результатів дослідження.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні джерела

1. Бандоріна Л.М., Удачина К.О., Підгорна К.Д. Економічна інформатика : навч. посіб. Дніпро : УДУНТ, 2022. 114 с.
2. Брескіна Л.В., Кобякова Л.Н., Шувалова О.І. WEB-програмування. Мова HTML. CSS Стили. Опрацювання подій об'єктів браузера методичні рекомендації для самостійної підготовки і виконання лабораторних робіт навчального курсу ОК 15 «Інформатика» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 1 року навчання спеціальності 014.09 Середня освіта (Математика). Одеса: ПНПУ імені К.Д. Ушинського, 2021. 104 с.
3. Бородкіна І.Л. Теорія алгоритмів. Центр учбової літератури, 2019. 184 с.
4. Вінничук О. Ю., Вінничук І. С., Білоскурський Р. Р. Концептуальні основи практичного застосування бізнес-аналітики. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2022. Вип. 45. С. 69–75.
5. Економічна інформатика: лабораторний практикум. [авт.: В.С. Григорків, Р.Р. Білоскурський, О.Ю. Вінничук, А.В. Верстяк, М.В. Григорків, І.С. Вінничук]. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 228 с.
6. Економічна інформатика : лабораторний практикум. [уклад. : О.М. Густера, Д.М. Квашук, О.С. Подскребко]. К. : НАУ, 2021. 76 с.
7. Ковалевський М.М. Розробка інформаційної системи з використанням HTML, PHP, JavaScript, CSS: кваліфікаційна робота. Запоріжжя: ВСП ЕПФК ЗНУ, 2024. 48 с.
8. Комова С.С. Кібербезпека в цифровій економіці. Матеріали XVI Всеукраїнської студентської науково-технічної конференції «Сталий розвиток міст». Частина 3. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2023.
9. Маслов О. Впровадження мобільних додатків у освітній процес / О. Маслов, Н. Олефіренко // Науково-дослідна робота студентів як чинник удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Н. О. Пономарьова, Н. В. Олефіренко, В. М. Андрієвська та ін.]. Харків, 2024. Вип. 23. С. 70–77.
10. Супруненко С. А., Чорновол А. О., Гаврилюк В. М. Використання аналітики даних для управління фінансовими процесами в цифровому середовищі України. Економіка та суспільство. 2024. Випуск 64.

Додаткові джерела

1. Білявська Ю., Шестак Я. Кібербезпека та кібергігієна: нова ера цифрових технологій. Товари і ринки. 2022. № 3. С. 47-59.
2. Голобородько А.Ю., Гусева О.Ю., Легомінова С.В. Цифрова економіка. Київ : Видавництво ДУТ , 2020. 400 с.

3. Кузьменко О., Маклюк О., Чернишова О. Кібербезпека бізнесу під час війни. *Ukrainian Information Security Research Journal*. 2022. №44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-21>.
4. Радзіховська Л., Янковий А. Особливості використання пакету STATISTICA та MS EXCEL для обробки статистичних даних. Інформаційні технології і автоматизація – 2022 : Матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 20-21 жовт. 2022 р. Одеса, 2022. С. 66-67.
5. Ситнік Б.Т. Основи інформаційних систем і технологій : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 175 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/2174>
Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (28 травня 2021 р., м. Херсон) / за ред. Н.В. Кириченко, Н.Д. Худік та ін. – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2021. 484 с.
6. Шувалова О.І. Web-програмування. Побудова Web-орієнтованої інформаційної системи: методичні рекомендації. Одеса: Університет Ушинського, 2019. С. 55. URL: http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4261/3/Web_2.pdf (дата звернення: 27.11.2024).
7. What is Client/Server Architecture? - Definition from Techopedia. URL: <https://www.techopedia.com/definition/438/clientserver-architecture> (дата звернення: 27.11.2024).

Internet-ресурси

1. Інформаційний портал Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>.
2. Основи інформаційної безпеки. Он-лайн курс. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/KPI/IS101/2014_T1/about.
3. Основи програмування на Java. Он-лайн курс. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/EPAM/JAVA101/2016_T2/about.
4. Microsoft. Довідка Microsoft Office і навчальні матеріали – підтримка Office. URL : <http://office.microsoft.com/uk-ua/support/?CTT=97>
5. Word та Excel: інструменти і лайфхаки. Он-лайн курс. URL : https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:DNU+PRIN-101+2017_T1/about
6. Веб-сторінка системи управління навчанням ВТЕІ. URL: <http://m.vtei.edu.ua>
Інформаційний портал Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua/>
7. Основи інформаційної безпеки. Он-лайн курс. URL : https://courses.prometheus.org.ua/courses/KPI/IS101/2014_T1/about
8. Розробка та аналіз алгоритмів. Он-лайн курс.